

DIRİLİŞ POSTASI

11 Tem 2018 - 03:00 - Analiz-Yorum G: 22 Oca 2021 - 15:44

Değişen uluslararası sistemde Türkiye'nin konumu

ABONE OL

Google News

Dr. Çağatay Özdemir Uluslararası sistemde yaşanan dönüşüm bölge ve ülke bazlı stratejilerin yeniden gözden geçirilmesine neden oldu. Bu bağlamda, batı...

Dr. Çağatay Özdemir

Uluslararası sistemde yaşanan dönüşüm bölge ve ülke bazlı stratejilerin yeniden gözden geçirilmesine neden oldu. Bu bağlamda, batıdan doğuya kadar birçok güç merkezi, siyasi pozisyonlarını gözden geçirerek yeni politikalar geliştirmeye başladı. Tüm bu değişim ve dönüşüm sürecinde Türkiye'nin konumu ve 24 Haziran seçimlerinin ardından çizeceği rotanın iyi analiz edilmesi gerekiyor. Nitekim, uluslararası sistemdeki pozisyon değişimlerini ABD, Avrupa ve Avrasya'daki gelişmeler bağlamında ele almak mümkün. Bu açıdan ABD, uluslararası sistemde yaşanan dönüşümün hakim aktörü olarak göze çarpıyor. Bu durumun temelinde, Trump'ın "Atlantik düzeni"ni değiştirmeye çalışması bulunuyor. Ayrıca Asya'da yaşadığı gerilimler, her ne kadar Kuzey Kore'de atılan adımlarla giderilmeye çalışılsa da hâlâ sürüyor. Neticede Washington giderek yalnızlaşıyor ve agresifleşiyor. Bu süreçte yaşananlara baktığımızda ciddi bir kırılmanın yaşandığı açık şekilde ortaya çıkıyor. Öyle ki Trump bugüne kadar Paris İklim Anlaşması, Trans-Pasifik Örgütü, UNESCO, BM İnsan Hakları Konseyi gibi birçok çok taraflı

uluslararası anlaşmadan çekildi.

ABD İÇE KAPANIYOR

Trump bu anlaşmaların yanı sıra, uluslararası sistemdeki farklı bazı anlaşmalardan ve NATO gibi ittifaklardan da ayrılabilceğinin sinyalini verdi. Peki, ABD neden içine kapanıyor? Bu sorunun cevabı açık: Trump ABD'nin restorasyonundan yana. Daha farklı bir ifadeyle, Obama döneminden beri devam eden yeniden mevzilenme stratejisi Trump döneminde de sürüyor. Bu anlamda, ABD'nin "imparatorluk" iddiasının çürüdüğü görülüyor. ABD iç sorunlarını çözerek ekonomisini koruyamadığı takdirde, küresel gücünü kaybetmekle karşı karşıya kalabilir. Bu nedenle, giderek içine kapanan bir çerçevede hareket ediyor ve düşüşünü durdurmaya çalışıyor.

TÜRKİYE YENİ GÜÇ MERKEZİ

ABD içine kapanırken dünya siyaseti de pozisyon almak zorunda kaldı. Tüm aktörler harekete geçti ve önemli güç merkezleri yeniden konumlandı. Türkiye bu güç merkezlerinin başında geliyor. Türkiye'nin Ortadoğu'daki en önemli bölgesel güç olması, küresel siyasetteki rolünü olumlu şekilde etkiliyor. Bu durum ABD-Türkiye ilişkilerinde yaşanan açmazları da derinlemesine etkiliyor. Zira Türkiye ABD ile masada ve sahada çözüm geliştirebilecek kapasitede bir ülke olarak uluslararası sistemde yer alıyor. Fakat Türkiye-ABD ilişkilerinde ciddi sorun alanlarının olduğu da dikkat çekiyor. Bu sorun alanlarının en başında terörle mücadele geliyor. ABD Türkiye'nin mücadelede olduğu FETÖ ve PKK/PYD militanlarına verdiği destekle, müttefikinin beklentilerini uzun bir süredir göz ardı ediyor. Ankara'nın ulusal güvenliğini tehdit eden bu sorun, Türkiye ile ABD arasında bir uzlaşma olmaması durumunda, küresel sistemde yaşanan pozisyon değişiminde önemli bir parametre haline gelebilir. Daha açık bir ifadeyle, Türkiye terörle mücadelesinde ABD'den destek görmemeye devam ederse farklı aktörlerle birlikte hareket ederek yeni bir kader tayin edebilir. Bu çerçevede, ABD'nin neden olduğu uluslararası sistemdeki değişim, Ankara ile Washington arasındaki ilişkilerde önemli yer tutuyor. Ayrıca 24 Haziran seçimleriyle siyasi olarak güçlü bir gelecek inşa eden Türkiye, artık birçok alanda ABD'ye karşı politikalar ortaya koyabilecek konumda. Bu yönüyle 24 Haziran seçimleri, Türkiye'nin müreffeh geleceğine doğru atılacak adımlar için önemli bir dönüm noktası oldu. Trump ise Cumhurbaşkanı Erdoğan ile ortak bir çizgide buluşmak zorunda. Aksi halde, Türkiye-ABD ilişkilerinde yaşanan gerilim kopma noktasına ulaşabilir.

AVRUPA MERKEZ SİYASETİNİN İFLASI

Avrupa'daki siyasi atmosferin giderek radikal sağa yönelmesi, bölgedeki merkez siyasetin büyük ölçüde iflas ettiği anlamına geliyor. Öyle ki yakın geçmişten günümüze kadar Sarkozy, Wilders, Le Pen ve Merkel'e kadar birçok lider "ötekileştirici" söylemler üzerinden popülist bir çizgiye yerleşti. Bu durumun yansıması olarak, Avrupa'da giderek artan bir kutuplaşma meydana geldi. Nitekim günümüzde yaşanan siyasi gelişmeler, II. Dünya Savaşı öncesinde yaşanan radikal sağ temelli söylemleri anımsatıyor. Dolayısıyla Avrupa, giderek temellerinde bulunan ayrıştırıcı anlayışına geri dönüyor. Avrupa siyasetinin uzun bir tarih boyunca ötekileştirici bir çerçeveye sahip olduğunu iddia etmek mümkün. Ortaçağda yaşananlar, sanayi devriminden sonra meydana gelen hadiseler ve iki dünya savaşı boyunca benimsenen ayrıştırıcı vurguyla artan milliyetçi öğeler, günümüzde yaşanan radikal sağa kayışta ciddi bir etkiye sahip. Keza İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ABD'nin liberal araçlarla Avrupa'da nüfuzunu artırmaya çalışırken kullandığı Doğu karşıtı söylemler, bugün Avrupa ülkeleri tarafından siyasi çıkarlar için kullanılıyor. Tüm bu tablonun temel nedeni, Avrupa merkez siyasetinin kapsayıcı vurgularının "politik pragmatizm" açısından değerini yitirmesi. Daha açık bir ifadeyle, Avrupa'da "öteki" söylemi, liderlerin siyasi çıkarları için bir araç haline getirildi. Bu nedenle Avrupa'daki

ülkeler bölgenin çıkarlarını korudukları iddialarıyla yabancı düşmanlığına, nefret söylemlerine, öfkeli ve sert politikalara doğru kaydılar. Avrupa'nın sert söylemlere doğru kayması birdenbire olmadı. Özellikle Ortadoğu'da yaşanan gelişmeler, bugün Avrupa'nın içinde bulunduğu siyasi söylemin temel etkeni. Zira Suriye'de yaşanan iç savaş ve peşi sıra meydana gelen mülteci dalgası, Avrupa'da büyük bir yankı uyandırdı. Ayrıca Avrupa'nın, Ortadoğu'daki adımlarıyla ciddi bir güç merkezi haline gelen Türkiye'ye karşı politikalar geliştirdiği de göze çarpıyor. Bu gösterge üzerinden meydana gelen gelişmeler, Avrupa'nın kökenlerine geri dönmesi ve liderlerinin bu süreçten yarar elde etmesi anlamına geldi. Kısacası Avrupa, Suriye iç savaşında meydana gelen insani kriz, mülteci akını ve Türkiye'nin artan gücünün etkisiyle, kültürel kodlarında bulunan ötekileştiriciliğe geri döndü.

TÜRKİYESİZ DENKLEM KURULAMAZ

Avrupa'daki liderler, Türkiye karşıtı tutumlarıyla çok yönlü çıkar elde etme peşindeler. Bu liderlerin özellikle Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı hedef almaları ve artan öfke söylemleri, 24 Haziran seçimlerinde de devam etti. Öyle ki Avrupalı liderler, Türkiye'deki muhalefete destek verdi ve popülist tutumlarını benimsetti. Peki, 24 Haziran seçimleri Avrupa açısından ne anlam ifade ediyor? Bu sorunun cevabı esasen Avrupa'nın tavrını da en iyi şekilde ortaya koyuyor. Nitekim Türkiye 2002'den beri Cumhurbaşkanı Erdoğan liderliğinde ciddi bir yükseliş içinde. Öyle ki artık Türkiye'nin içinde olmadığı herhangi bir bölgesel denklem kurmak zor. Ayrıca Türkiye'nin yükselen ekonomisi, savunma sanayisinde yaptığı hamleler, nitelikli ve genç nüfusu gibi birçok özelliği, Ankara'nın önemli bir güç olarak öne çıkmasına neden oluyor. Avrupa Türkiye'nin bu yükselişini durdurmak ve ötekileştirici politikalarını meşrulaştırmak istiyor. Bugün gördüğümüz Avrupa'nın Türkiye aleyhtarı politikalarında, mülteci karşıtlığında ve daha birçok alanda bu durum açıkça görülüyor.

#

11 Tem 2018 - 03:00 - [Analiz-Yorum](#)

Yorum yaz

Sitemizdeki dış bağlantılar referans amaçlıdır, dış bağlantıların içeriklerinden kuruluşumuz sorumlu değildir

Kuruluş Hakkında

Künye Bilgileri

Yayın İlkeleri

Haber İhbar
Reklam Ver

İletişim

© 2022 Diriliş Postası Tüm Hakları Saklıdır
Veri Politikası Kullanım Şartları

+90 (212) 550 90 05

değil

